

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Královéhradecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Meziměstí

5. května 115, 549 81 Meziměstí 1

Identifikátor: 600 093 077

Termín konání orientační inspekce: 28. – 29. květen 2002

Čj.	096 147/02-1004
Signatura	oi3av127

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Mateřská škola Meziměstí je dvoutřídní předškolní zařízení. Byla zřízena jako organizační složka obce bez právní subjektivity. Zřizovatelem je Město Meziměstí. Provoz probíhá od 6:15 do 16:00 hodin. K termínu 28. května 2002 bylo zapsáno 44 dětí ve věku od dvou do sedmi let. Z tohoto celkového počtu jsou 3 děti mladší tří let, 6 dětí navštěvuje mateřskou školu 5 dnů v měsíci v souladu se zákonem o státní sociální podpoře. Ředitelka pro školní rok 2001/2002 povolila výjimku z počtu dětí ve třídě po projednání se zřizovatelem a zaměstnavatelem. V obou třídách jsou vytvořeny věkově smíšené skupiny dětí.

Mateřská škola nesdružuje žádná jiná zařízení. V budově je umístěna školní jídelna, samostatný subjekt, její činnost nebyla předmětem inspekční činnosti.

Orientační inspekce byla zaměřena na hodnocení výchovně-vzdělávacích činností a podmínek vzdělávání.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Řízené a spontánní činnosti

Výchovně-vzdělávací činnosti byly plánovány do konce roku 2001 na základě Programu výchovné práce pro jesle a mateřské školy (čj. 33 483/38-201). V návaznosti na probíhající změny v předškolní výchově začaly učitelky od ledna 2002 vycházet z Rámcového programu pro předškolní vzdělávání (vydáno a doporučeno MŠMT ČR pod čj. 14 132/01-22 ze dne 19. 3. 2001). Přípravují měsíční plány tematicky zaměřené, ve kterých jsou zastoupeny všechny oblasti předškolního vzdělávání. Cílové úkoly tvoří součást Ročního plánu školy pro školní rok 2001/2002. Měsíční plány byly zpracovány samostatně pro každou třídu a ještě zvlášť pro děti nejmladší věkové skupiny (dvou až tříleté) se specifickým zaměřením vzhledem k jejich věku. Rozpracování ústředního tématu do podtematických celků bylo zaznamenáno pouze u jedné z učitelek. Přípravuje si týdenní plány, upřednostňuje integrované celky. Součástí programu předškolní výchovy je v obou třídách zaměření na ekologickou výchovu, která je plněna podle celoročního projektu Ekologická výchova. Zpracování vlastního školního vzdělávacího programu je ve fázi příprav.

Zpětná vazba o náplni jednotlivých dnů, realizovaných činnostech a aktivitách dětí je dokladována zápisy v předepsané dokumentaci (Přehled výchovné práce), jejich formulace nemají vždy zcela kvalitní vypovídací hodnotu. Záznamy o dětech poskytují dílčí informace o aktuálních schopnostech jednotlivců, o jejich znalostech, výslovnosti a dovednostech v oblasti sebeobsluhy. Obsah zápisů nepostihuje sdělení o postupném vývoji dítěte v průběhu docházky do mateřské školy.

Učitelky zpracovaly individuální programy rozvoje dětí vyžadujících zvýšenější péči (odklad školní docházky). Prostřednictvím individuální péče zařazují plnění plánovaných oblastí. Pravidelně probíhají činnosti s předškolními dětmi, jejichž orientace směřuje k přípravě dítěte pro úspěšný vstup do základní školy. Pro tento záměr učitelky využívají metodické materiály, pracovní sešity pro děti nejstarší věkové skupiny předškolního věku. Intenzivnější pozornost je věnována dětem s vadami ve výslovnosti. Na základě odborného šetření a doporučení speciálně pedagogického centra ředitelka zařazuje individuální procvičování jednotlivých hlásek. Konkrétní náplň poskytované individuální péče není bližší písemnou formou doložena. Mateřská škola nabízí i nadstandardní péči pro rozvoj talentu, nadání a zájmu dětí (seznamování s německým jazykem, hudebně-pohybový kroužek). Plánování a náplň těchto

aktivit nebyla doložena písemně zpracovanými podklady.

Pedagogickou práci zajišťují čtyři učitelky, všechny splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro předškolní pedagogiku. Na stoprocentní úvazky pracují tři pedagogické pracovnice. Na úvazek 0,5 je zaměstnána učitelka mateřské školy pobírající starobní důchod, pracovní smlouvu má uzavřenou do 30. 6. 2002. Pracuje denně od 8:30 do 11:30 hodin. V této době provádí řízené činnosti s dětmi nejmladší věkové skupiny z obou tříd a pobyt venku s určenou skupinou dětí.

Jednopatrová budova byla zadaptována pro účely předškolního zařízení, svým stavebním řešením tvoří zcela atypické podmínky pro předškolní výchovu. V přízemí jsou společná šatna, sociální zařízení pro obě oddělení a třída, která je zároveň využívána jako jídelna pro děti z obou tříd (výdej dopolední, odpolední svačiny a oběda). Na ni navazuje herna, ve které probíhají denně pohybové aktivity (ranní cvičení, řízené činnosti s tělovýchovným zaměřením) dětí z obou tříd postupným vystřídáním se ve vymezeném čase. V prvním poschodí jsou situovány herny první a druhé třídy, stabilní ložnice první a druhé třídy, knihovna, kabinet. Na tomto podlaží je k dispozici pouze jedno WC a umyvadlo. Učitelky se musí soustavně domlouvat na průběhu jednotlivých činností, přizpůsobovat řízené a spontánní činnosti velmi náročné organizaci dne, často dochází k neefektivním čekacím chvilčkám pro děti (střídání obou tříd při pohybových aktivitách, používání sociálního zařízení, výdej stravy, přechody do místností v prvním poschodí za účelem realizace řízených činností od 8:45 do 9:30 hodin). V době do 8:45 hodin jsou všechny přítomné děti soustřeďovány v prostorách přízemí, ale tyto místnosti jsou prostorově nevyhovující pro tak vysoký počet dětí, což vyplývá i z kontroly provedené Okresní hygienickou stanicí v Náchodě. Hygienické zařízení také nevyhovuje stávající kapacitě mateřské školy. Negativně je hodnoceno umístění ručníků v umývárně (výška instalovaných věšáků omezuje samostatnost v sebeobsluze dětí).

Mateřská škola po stránce materiálního vybavení zajišťuje kvalitní nabídku hraček, učebních pomůcek, tělovýchovného nářadí, didaktické techniky, dětskou a odbornou literaturu. Jejich doplňování je prováděno průběžně, rozsah se odvíjí od finančních možností. Místnosti jsou vybavené starším nábytkem, děti mají zajištěn volný přístup k hračkám a k výtvarnému materiálu. Poskytnutá nabídka materiálu pro výtvarné činnosti v době spontánních aktivit byla jednostranně zaměřena (pastelky). Zákoutí pro námětové a tvořivé hry jsou v přízemí v menší četnosti, herní kouty v hernách prvního poschodí lze vzhledem k dané organizaci využívat v omezené míře. Mateřská škola nemá k dispozici počítač s tiskárnou a kopírovací zařízení. Prostředí mateřské školy je udržované v čistotě a pořádku, jednotlivé prostory zdobily především výtvarné práce dětí.

Součástí objektu mateřské školy je školní zahrada, která zaznamenala v posledních letech zlepšení podmínek pro aktivní pobyt dětí venku. Její využití nebylo předmětem inspekční činnosti.

Organizace dne obou tříd probíhá podle pevně stanoveného režimu dne. Zásady psychohygieny jsou respektovány, pitný režim je zajištěn, podporován je návyk čištění zubů. Odpolední odpočinek je organizován diferencovaně pro děti mladšího a staršího věku z obou tříd. Pro děti nejstarší věkové skupiny (dle individuálního zájmu i pro děti mladší) učitelky připravují po relaxační chvílce alternativní programy. S ředitelkou byla zkonzultována problematika organizace relaxační chvílky (ležení dětí na koberecích bez podložek – molitanových matrací). Ve sledovaných dnech, během dopoledne, převažovaly řízené činnosti nad spontánními aktivitami. Především děti přicházející do mateřské školy před osmou hodinou ranní měly velmi malý prostor pro uspokojení svých zájmů a potřeb.

V rámci inspekční činnosti byly hodnoceny řízené činnosti zaměřené na oblasti pohybové, integrované celky s orientací na literární, tvořivě dramatické, výtvarné a pracovní činnosti

v jednom případě a ve druhé třídě na činnosti rozumové, poznávací a pracovní. Sledována byla sebeobsluha dětí a spontánní aktivity. Pohybové činnosti byly organizovány se všemi dětmi konkrétní třídy. Svým obsahem naplňovaly danou metodiku, byly zařazeny úvodní rušná část, průpravné zdravotní cviky s rovnoměrným zatížením jednotlivých částí těla a pohybová hra nebo taneček. Rozdílné pojetí mezi dvěma sledovanými činnostmi bylo ve volbě motivačních prvků (bubínek a slovní motivace v jednom případě, klavírní doprovod, využití písniček a říkadel ve druhém případě). Menší pozornost byla věnována diferenciaci v náročnosti zařazených cviků vzhledem k věkovým skupinám dětí, výchozím polohám a zdravotnímu účinku u některých cviků. Děti byly aktivní, projevovaly radost z pohybu.

V rámci řízené činnosti učitelka zařadila pedagogický cíl, který nevycházel z měsíčního plánu. V organizaci převažovaly verbální metody, na kvalitní úrovni děti reprodukovaly známou pohádku, ztvárňovaly pohádkové postavy, metody prožitkového učení nebyly zařazeny. Rozhovorem nad obrazovým materiálem si děti zopakovaly názvy zvířat a jejich mláďat. Prostřednictvím výtvarné činnosti (mladší děti) a pracovní činnosti (starší děti) plnily doplňující úkoly (vybarvování plochy, procvičování jemné motoriky). Dětem nebyla poskytnuta širší nabídka materiálu pro jejich vlastní rozhodnutí a volbu. Děti byly motivovány k činnostem především slovní výzvou a průvodním slovem učitelky k vybranému obsahu (návštěva divadla).

Na příkladné úrovni proběhl integrovaný celek se zaměřením na oblast poznávacích a pracovních činností. Podnětně připravené prostředí třídy, rozmanitá nabídka materiálu, poutavá motivace, návaznost na předchozí poznatky a zážitky dětí, využití aktivizujících metod (prožitkové učení, práce ve skupinách, názornost, praktické činnosti) dokazovaly promyšlenost pedagogické práce. Děti byly spokojené, samostatně si volily a připravovaly materiál, uplatňovaly fantazii, projevovaly radost, uspokojení svých zájmů, zvládaly na odpovídající úrovni pracovní návyky. Učitelka průběžně s dětmi komunikovala, sledovala jejich činnost, v případě potřeby je vhodně povzbuzovala, poskytovala jim radu nebo pomoc, oceňovala jejich snahu a konečný výsledek pracovní činnosti. Bylo respektováno osobní tempo a zájem dětí. Některé děti si následně po řízené činnosti volily hru se stavebnicemi nebo pokračovaly v dalších aktivitách spojených s tematickým zaměřením.

V rámci sebeobslužných činností děti prokazovaly zvládání návyků hygienických a společenských. Jejich samostatnost byla omezována prostorovými podmínkami a stanovenou organizací. U starších dětí je rozvíjena sebeobsluha při přípravě svačín, náležitá pozornost je věnována estetice stolování.

Spontánní činnosti probíhaly od doby zahájení provozu do 8:00 hodin. Děti si volily činnosti dle vlastního zájmu (kreslení, hra Na lékaře, konstruktivní stavebnice, společenské hry a jiné), využily podnětu učitelky (mačkání papíru – příprava na řízenou činnost). Hry měly klidný průběh, mezi dětmi se projevovaly kamarádské vztahy, učitelky sledovaly projevy a chování dětí, pomáhaly jim radou nebo případnou pomocí.

Děti měly dostatečný prostor pro sebevyjádření, náležitá pozornost byla věnována jazykovému projevu dětí. Učitelky podporovaly upevňování vstřícných vzájemných vztahů mezi dětmi, ale vyšší počet dětí v době ranního scházení omezoval jejich vzájemnou komunikaci a spolupráci. Jednání učitelek s dětmi bylo založeno na partnerské úrovni, děti se s důvěrou na učitelky obracely. Celková atmosféra prostředí mateřské školy byla narušována vzájemnými přechody obou tříd mezi jídelnou, hygienickým zařízením a hernou.

Hodnocení kvality vzdělávání

Na základě sledování dílčích jevů je celkově kvalita vzdělávání hodnocena průměrně. Nevyhovující stav byl zjištěn v prostorovém uspořádání dvoutrídni mateřské školy.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Dlouhodobé koncepční záměry rozvoje předškolní výchovy nejsou v písemné podobě zpracovány. V současné době připravuje zřizovatel celkovou rekonstrukci v oblasti zlepšení materiálního zázemí školy (rekonstrukce topení, sociálního zařízení a další), která bude realizována v době letních prázdnin.

Výchovně-vzdělávací proces je plánován a opírá se o základní dokument Roční plán školy pro školní rok 2001/2002. Obsahuje základní informace o škole, koncepci výchovně-vzdělávací práce školy s orientací na Rámcový program předškolního vzdělávání, nadstandardní péči, akce školy, řídicí a kontrolní činnost ředitelky. Ředitelka dále vypracovala Plán řídicí činnosti ředitelky školy, který zahrnuje plánování dalších úkolů pro pedagogickou činnost, ekonomické a materiální zabezpečení, organizaci a administrativu, BOZP a jiné. Plánovány jsou třídní schůzky s rodiči, pedagogické a provozní porady. S plánovanými úkoly a akcemi je seznamována rodičovská veřejnost, projednání ročního plánu se zaměstnanci je doloženo. Následně pak prostřednictvím pedagogických a provozních rad a osobních jednání se zaměstnanci ředitelka konkretizuje plnění jednotlivých úkolů a zadaných cílů, sleduje jejich realizaci, zpracovává závěrečné hodnocení daného školního roku. Oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků není cíleně plánována.

Ředitelka byla jmenována na základě konkurzního řízení k termínu 1. 7. 1999. Provoz a vzdělávací činnosti jsou organizovány na základě předem stanovených pravidel. K tomuto účelu byly vypracovány jednotlivé dokumenty (Vnitřní řád mateřské školy, Provozní řád mateřské školy, Organizační řád mateřské školy, pracovní náplň ředitelky, učitelek a školnice, organizace dne), jejich projednání je doloženo. Ředitelka byla upozorněna na chybně uvedené časové období v povinnosti školnice při zajišťování výměny lůžkovin.

Mateřská škola vede dokumentaci – evidenci dětí, používá předepsané tiskopisy. Zadané údaje u evidenčních listů byly doplněny, ale jejich správnost nebyla stvrzena podpisy rodičů. Tento dokument tak ztrácí svoji účelnost. Součástí dokumentace školy jsou osobní spisy zaměstnanců. Ochrana důvěrných dat před zneužitím byla zajištěna.

Ředitelka má písemnou formou doložen přenos informací směrem k zaměstnancům školy. V průběhu školního roku organizuje pedagogické a provozní rady. Obsah jednání tvoří především problematika organizačně-provozní a odborně-pedagogická. Prostřednictvím každodenních kontaktů a osobních jednání jsou řešeny jednotlivé aktuálnosti.

Rodiče jsou informováni o organizaci provozu, jejich povinnosti jsou zapracovány ve Vnitřním řádu. Práva rodičů nejsou definována a specifikována na podmínky mateřské školy. V průběhu školního roku jsou rodiče seznamováni s výsledky předškolní výchovy, s projevy dětí v kolektivu vrstevníků, s akcemi školy. K tomu jsou využívány třídní schůzky, besídky, výstavy výtvarných prací a výrobků dětí, netradiční setkání, denní kontakty. V době inspekční činnosti rodiče neměli k dispozici plánovanou náplň vzdělávacích činností pro konkrétní období.

Program předškolní výchovy učitelky obohacují o akce s kulturním a sportovním zaměřením (divadelní představení, výlety, oslavy svátků a lidových tradic a další). V případě potřeby a na základě vyjádřeného souhlasu rodiče, mateřská škola spolupracuje s pracovníky speciálně pedagogického centra nebo pedagogicko-psychologické poradny.

Oblast dalšího vzdělávání není systematicky plánována. Učitelky navštěvují odborné semináře, sledují novinky v oblasti předškolního vzdělávání, mají k dispozici odbornou literaturu, metodické materiály. V poslední době se orientují na získávání poznatků k aktuální problematice (školní vzdělávací program, třídní programy, právní subjektivita). Pro hodnocení práce zaměstnanců ředitelka vypracovala kritéria pro přiznání osobního příplatku a odměn. Vytváří podmínky pro zvyšování úrovně pedagogického působení a odborného růstu učitelek.

Ředitelka školy provádí kontrolu výchovně-vzdělávacího procesu a provozu školy. Zpracovala materiál Plán hospitací pro školní rok 2001/2002. Hospitační činnost dokladuje záznamy z hospitací. Jejich obsah tvoří cíl hospitace, popis průběhu a závěr. Definovaný závěr nevystihuje vždy zhodnocení stanoveného cíle. Projednání je doloženo podpisy učitelek. Výsledky kontrolní činnosti spojené s plněním povinností ve vztahu k provozním záležitostem školy, vedení povinné dokumentace a další nejsou písemnou formou doloženy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Plánování, motivace a vedení pracovníků jsou hodnoceny velmi dobře, organizování a kontrolní mechanismy průměrně.

Podmínky vzdělávání jsou celkově hodnoceny průměrně.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Podkladová inspekční dokumentace mateřské školy, dotazník pro ředitelku před inspekcí, přehled o počtu dětí,
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení čj. SM 3073-38/02 ze dne 7. 3. 2002,
- Zřizovací listina ze dne 21. června 2001,
- Výkaz o mateřské škole ke dni 30. 9. 2001,
- Výjimka z počtu dětí ve třídě ze dne 3. 9. 2001,
- Zápis z hygienické kontroly ze dne 8. 2. 2002,
- Roční plán školy na školní rok 2001/2002,
- Hodnocení školního roku 2000/2001,
- Vnitřní řád mateřské školy, není datováno,
- Provozní řád mateřské školy, není datováno,
- Organizační řád mateřské školy, není datováno,
- Organizace dne v mateřské škole pro školní rok 2001/2002,
- Plán řídicí činnosti ředitelky pro školní rok 2001/2002,
- Plán hospitací na školní rok 2001/2002,
- Plán rodičovských schůzek pro školní rok 2001/2002,
- Plán pedagogických a provozních porad pro školní rok 2001/2002,
- personální dokumentace zaměstnanců školy,
- pracovní náplň ředitelky ze dne 3. 9. 2001,
- pracovní náplň učitelky ze dne 20. 8. 2001,

- pracovní náplň školnice ze dne 6. 9. 2001,
- kritéria pro přiznání osobních příplatků a mimořádných odměn, není datováno,
- zápisy ze schůzek s rodiči konaných ve školním roce 2001/2002,
- zápisy z pedagogických rad a provozních porad za školní rok 2001/2002,
- zápisy z hospitační činnosti za školní rok 2001/2002,
- kronika, fotodokumentace,
- dokumentace tříd pro školní rok 2001/2002: přehledy docházky dětí, evidenční listy, Přehled výchovné práce, plány výchovně-vzdělávací činnosti, individuální plány pro děti s odkladem školní docházky, záznamy pedagogické diagnostiky.

ZÁVĚR

Mateřská škola plní výchovně-vzdělávací funkci ve ztížených podmínkách. Prostorové zázemí vykazuje výrazné nedostatky a negativně ovlivňuje celkový průběh předškolní výchovy. Náročná organizace v provázanosti provozu obou tříd znevýhodňuje pobyt dítěte v mateřské škole. Pozitivně je hodnoceno průběžné doplňování hraček a odborné literatury. Učitelky začaly pracovat na vytvoření školního vzdělávacího programu v souladu s Rámcovým programem pro předškolní vzdělávání. Ředitelka plní povinnosti vedoucího pracovníka, usiluje o vytvoření podnětného prostředí v návaznosti na současné trendy předškolního vzdělávání.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektorka:

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Miloslava Beránková

M. Beránková v. r.

V Rychnově nad Kněžnou dne 19. června 2002

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 21. června 2002

Razítko

Ředitelka nebo jiná osoba oprávněná jednat za předškolní zařízení

Alena Pešková

Alena Pešková v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Krajský úřad Královéhradeckého kraje Hradec Králové	2002-07-08	096 193/02-1004
Zřizovatel: Město Meziměstí	2002-07-08	096 194/02-1004

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány